

Huis ten Bosch – Sculpturen Garden

Toen ik hoorde dat mijn beeld 'Vnitřní brána' (Binnenpoort) door Hare Majesteit Koningin Beatrix verworven was, en ik vervolgens door Hare Majesteit uitgenodigd werd om het beeld naar het paleis Huis ten Bosch te brengen, was mijn grootste zorg: hoe ga ik de sculptuur installeren in een voor mij onbekende ruimte. Ik was aangenaam verrast dat deze vraag door de Koningin zelf beantwoord werd; zelfs nog beter dan als ik het zou hebben kunnen bedenken! Meestal zoekt de kunstenaar voor zijn werk de juiste plek, de beste belichting, een niet-verstorende achtergrond, de juiste oriëntatie. Maar Koningin Beatrix had een duidelijke idee over het plaatsen van het mijn beeld.

Zij legde mij uit hoe men de tuin binnenkomt en dat zij graag wilde dat vanuit deze entree de eerste pilaar zichtbaar zou zijn. De poort zou zich langzaam openen, hoe verder men de tuin binnen zou gaan. Het beeld ervaren zou een verrassing zijn: hiermee heeft de Koningin ook de inhoud van mijn werk geaccentueerd.

Later heb ik deze ervaring met Edy de Wilde, voormalig directeur van het Stedelijk Museum Amsterdam, besproken. Hij vertelde mij dat de Koningin een zeer goede kunstenares is en dat zij veel gevoel voor deze zaken heeft.

Een aantal jaren later, in 1998, heb ik dit nog eens in het Center 45 in Oegstgeest ervaren. Hier kon ik mijn project 'Kontinuita lidske existence' (Continuïteit van menselijke existentie) realiseren. Koningin Beatrix heeft aan het Center 45 haar figurale compositie, een spiraalachtige beweging in de ruimte, geschonken. Met mijn eigen concept heb ik op haar compositieprincipe gereageerd. Ik maakte een lijn door de ruimte, een symbool van de continuïteit van het menselijke bestaan, een notitie van energie. De energie wordt op het gedachtenniveau van mens tot mens overgedragen naar verschillende ruimtes in een tijdsbestek, dat niet wordt beperkt door het menselijke leven.

Ik herinner mij nog dat ik het protocol niet goed kende en ondanks het feit dat het geen formele bijeenkomst was, was ik toch een beetje zenuwachtig. Het hielp mij zeer dat Prins Claus mij met een glimlach vertelde dat 'het heel goed is dat u het beeld zelf heeft meebracht. Mijn vrouw praat de hele week over niets anders'. Een andere aangename verrassing was dat de Koningin mij zonder accent met mijn voornaam Aleš aangesproken heeft: voor iemand die geen Tsjech is, is dit een ingewikkelde naam.

Bij het opbouwen van het beeld, zoals ik het samengesteld had, heeft de Koningin de exacte positie zelf bepaald. De hele opbouw was zeer professioneel voorbereid, de medewerkers waren zeer opplettend en ik mocht niet zo veel doen. Dit gaf mij de gelegenheid een gesprek met Prins Claus te voeren over de Tsjechische kunstenaars Jaroslav Seifert, Bohumil Hrabal, Jiří Kilián en andere. Het was een hete dag en prins Claus heeft mij een hoed tegen de zon aangeboden, die ik weigerde: later vond ik dit jammer, maar ik wist niet of ik de hoed mocht ophouden in aanwezigheid van de Koningin.

Deze ontmoeting was voor mij een zeer aangename en is tot op heden een belangrijk moment gebleven in mijn werk en kunstenaarsleven.

Het beeld bestaat uit twee lichte kolommen van zandsteen, een zandstenen latei en een staallijn in de vorm van een menselijke contour.

De steunkolommen zijn met behulp van een wig uit een steenplaat gebroken. De latei is een gezaagde zandsteen; het ijzeren profiel is met vuur verwarmd en vervolgens met de hand vormgegeven tot de ruimtelijke lijn.

De intentie van het kunstwerk 'Vnitřní brána' is de innerlijke poort, de persoonlijke geestruimte van iedere mens weer te geven.

De fragiele, lichte lijn met de vorm van de menselijke silhouet bepaalt de binnenruimte. Zij is ook verbeeld, doordrongen en vastgehouden door het materiaal van de poort. Iedere mens is gedefinieerd en gelimiteerd door zijn eigen bewustzijn. Dit geeft betekenis aan zijn existentie.

Deze vraagstukken zijn voor mij van groot belang en ik vermoed dat de Koningin het beeld om dezelfde reden heeft gekozen.

Thuis, in mijn eigen tuin, heb ik een soortgelijke poort. Deze is in dezelfde periode ontstaan, begin jaren '90. Zij is iets massaler en uit kalksteen, echter de betekenis is identiek.

Als ik langs mijn poort in Měchenice loop, zijn mijn gedachten bij de poort in de tuin van het paleis Huis ten Bosch. Zo ben ik steeds met haar in contact, ook al heb ik haar 14 jaar niet gezien. Tot op heden is zij voor mij zeer belangrijk gebleven.

Aleš Hnizdil

Měchenice, 7 augustus 2007

7 juni 1996
werd het
beeld
van
Aleš Hnizdil
in Rhoen gebracht.

